

Kvalifikovani elektronski sertifikati,  
digitalni potpis i ovlašćenja u sistemu  
Centralnog registra

---

## Sadržaj

<b>1. Kvalifikovani elektronski sertifikati i digitalni potpis.....</b>	<b>3</b>
1.1. Namena kvalifikovanih elektronskih sertifikata.....	3
1.2. Upotreba kvalifikovanih elektronskih sertifikata.....	4
1.3. Nabavka kvalifikovanih elektronskih sertifikata .....	4
<b>2. Ovlašćenja u sistemu Centralnog registra .....</b>	<b>8</b>
2.1. Namena ovlašćenja u sistemu Centralnog registra.....	8
2.2. Način dodele ovlašćenja .....	9
2.3. Objašnjenje postupka registracije i dodele ovlašćenja .....	9
2.4. Primer dodele ovlašćenja za fiktivnu firmu “ Firma Test“ .....	11

**NAPOMENA:** Na samom uvodu neophodno je napomenuti da izdavanje kvalifikovanih elektronskih sertifikata nije u nadležnosti Centralnog registra obaveznog socijalnog osiguranja (u daljem tekstu: Centralni registar), već u nadležnosti jednog od četiri registrovana sertifikaciona tela u Republici Srbiji (Pošta Srbije, Privredna komora Srbije, Ministarstvo unutrašnjih poslova i Halcom). Sa druge strane, posedovanje kvalifikovanog elektronskog sertifikata je obavezan preduslov za korišćenje Portala Centralnog registra. Takođe, važno je napomenuti da se kvalifikovani elektronski sertifikati ne mogu nabaviti preko Centralnog registra, već opet, direktno u nekom od registrovanih sertifikacionih tela. Kvalifikovani elektronski sertifikati izdaju se pojedincima na lični zahtev.

---

## **1. Kvalifikovani elektronski sertifikati i digitalni potpis**

Kvalifikovani elektronski sertifikat predstavlja elektronski dokument, odnosno elektronsku potvrdu kojom se potvrđuje veza između podataka za proveru elektronskog potpisa i identiteta potpisnika. Elektronski sertifikat može da se shvati kao digitalni identifikacioni dokument, jer sadrži podatke o korisniku sertifikata kao i podatke o njegovom izdavaocu.

U najvećem broju slučajeva on se izdaje na smart kartici uz koju se dobija PIN (procedura korišćenja kartice i PIN-a je uglavnom svima već poznata, a primer za to je bankovna kartica i njena upotreba na bankomatu), mada se može izdati i u vidu drugog medijuma, npr. USB.

### **1.1. Namena kvalifikovanih elektronskih sertifikata**

Kvalifikovani elektronski sertifikat služi za elektronsku identifikaciju korisnika (vlasnika sertifikata) i digitalno potpisivanje elektronskih dokumenata (digitalni potpis praktično predstavlja svojeručni potpis u elektronskom svetu). Neke od mogućnosti korišćenja kvalifikovanog elektronskog sertifikata su:

- transakcije elektronskog poslovanja pravnih lica,
- podnošenje elektronske PDV prijave,
- prijava, promena i odjava na obavezno socijalno osiguranje,
- transakcije elektronskog poslovanja građana,
- elektronska pošta,
- elektronski ugovori,
- pristup bezbednim web sajtovima (ssl autentikacija),
- elektronsko potpisivanje dokumenata,
- verifikacija elektronskog potpisa,
- šifrovanje i dešifrovanje dokumenata u elektronskom obliku.

## **1.2. Upotreba kvalifikovanih elektronskih sertifikata**

Upotreba samog kvalifikovanog sertifikata je uglavnom poznata svima iz svakodnevnog života, a za potrebe korišćenja Portala Centralnog registra može se poistovetiti sa korišćenjem platne ili bankovne kartice. Potrebno je da korisnik poseduje čitač kartica i drajver koji se može nabaviti uz sertifikat, a isti je potrebno instalirati na svom računaru.

Po uspešnom instaliranju elektronskog sertifikata, potrebno je proveriti da li se elektronski sertifikat očitava u skladištu ličnih sertifikata (za Windows operativni sistem ovo se proverava u Control Panel\Internet Options\Content\Certificates\Personal i ukoliko je sve instalirano kako treba, u ovom folderu bi trebalo da se nalaze sertifikati sa vašim imenom).

Dalje je ceo proces automatizovan i potrebno je samo karticu koja poseduje kvalifikovani elektronski sertifikat ubaciti u čitač kartica i uneti PIN tamo gde sistem to od vas zahteva (detaljno opisano u korisničkom uputstvu).

## **1.3. Nabavka kvalifikovanih elektronskih sertifikata**

Sama procedura izdavanja kvalifikovanog sertifikata je prilično jednostavna i uglavnom je identična kod svakog od prethodno nabrojana četiri sertifikaciona tela, a razlikuje se zavisno od toga da li ga podnosi:

1. korisnik koji se identifikuju kao pripadnik pravnog lica ili organizacije, ili
2. korisnik koji se identifikuje kao fizičko lice.

Detaljno uputstvo, forma zahteva, kao i postupak instalacije sertifikata se nalazi na sajtu svakog od prethodno navedenih sertifikacionih tela.

Dalje u tekstu, kao primer je navedena procedura nabavke kvalifikovanog elektronskog sertifikata kod Privredne komore Srbije.

*Potrebna dokumentacija:*

1. *Zahtev za izdavanje kvalifikovanog elektronskog sertifikata za privredne subjekte (Prilog 1),*
2. *Fotokopija lične karte zakonskog zastupnika,*
3. *Fotokopija lične karte za svako ovlašćeno fizičko lice,*
4. *Fotokopija izvoda o registraciji privrednog subjekta (APR),*
5. *Fotokopija OP obrasca.*

Zahtev za izdavanje kvalifikovanog elektronskog sertifikata se sastoji od dve strane, koje moraju biti overene i potpisane od strane zakonskog zastupnika:

- Prva strana - Podaci o privrednom subjektu, zahtev za zakonskog zastupnika i jedno ovlašćeno lice
- Druga strana - Dodatni spisak ovlašćenih lica za koje se zahteva izrada sertifikata (iz jednog privrednog subjekta više ovlašćenih fizičkih lica može podneti zahtev za izdavanje kvalifikovanog elektronskog sertifikata.)
- Nakon dostavljene kompletne dokumentacije, na adresu pravnog lica biće Vam poslata ugovori na potpisivanje i predračun.
- Kompletnu dokumentaciju možete dostaviti lično, kurirom ili poštom uz povratnicu na adresu:

**Privredna komora Srbije  
Sertifikaciono telo  
Resavska 13-15  
11000 Beograd**

ili Registracionim telima koja su ovlašćena za prihvatanje dokumentacije za izdavanje kvalifikovanih elektronskih sertifikata.

Preuzimanje kvalifikovanog elektronskog sertifikata na SSCD uređaju (smart kartica) se vrši lično uz utvrđivanje identiteta od strane zaposlenog u Sertifikacionom/Registracionom telu. Rok za izradu sertifikata je 7 (sedam) dana od dana uplate i potpisivanja Ugovora o izdavanju kvalifikovanog elektronskog sertifikata.

**Napomena:** Ovo je klasična procedura nabavke kvalifikovanog elektronskog sertifikata. Za detaljnije uputstva posetite sajtove registrovanih sertifikacionih tela u Republici Srbiji:

1. Privredna komora Srbije – <http://www.pks.rs/Usluge.aspx?tipUslugeID=2>
2. Pošta Srbije – <http://www.ca.posta.rs/>
3. Halcom – <http://www.halcom.rs/index.php?section=80>
4. MUP - [http://www.mup.gov.rs/cms\\_cir/dokumenta.nsf/e-Usluge.h](http://www.mup.gov.rs/cms_cir/dokumenta.nsf/e-Usluge.h)

## ZAHTEV ZA IZDAVANJE KVALIFIKOVANOG ELEKTRONSKOG SERTIFIKATA ZA PRIVREDNE SUBJEKTE

### Podaci o privrednom subjektu

Poslovno ime	<input type="text"/>										
Skraćeno poslovno ime	<input type="text"/>										
Matični broj	<input type="text"/>					PIB	<input type="text"/>				
Šifra delatnosti	<input type="text"/>					Broj zaposlenih	<input type="text"/>				
Pravna forma	<input type="text"/>										

### Adresni podaci

Ulica i broj	<input type="text"/>										
PTT	<input type="text"/>		Mesto	<input type="text"/>							
Telefon	<input type="text"/>					Fax	<input type="text"/>				
e-mail	<input type="text"/>					Web	<input type="text"/>				

### Podaci o zakonskom zastupniku

Ime i prezime	<input type="text"/>									
JMBG	<input type="text"/>									
Funkcija	<input type="text"/>									
Poslovni e-mail	<input type="text"/>									
Mobilni telefon	<input type="text"/>									

### Izdavanje sertifikata za zakonskog zastupnika

Zahteva se:  sa čitačem  bez čitača

Ukoliko je sertifikat za zakonskog zastupnika navedeno u prethodnom delu, stikirajte polje.

### Izdavanje sertifikata za ovlašćeno lice

Zahteva se:  sa čitačem  bez čitača

Ime i prezime	<input type="text"/>										
JMBG	<input type="text"/>					Funkcija	<input type="text"/>				
Organizaciona jedinica	<input type="text"/>										
Poslovni e-mail	<input type="text"/>					Mobilni tel.	<input type="text"/>				

Svojem potpisom ovlašćeno lice potvrđuje da je upoznato i da prihvata: uslove izdavanja i korišćenja kvalifikovanih elektronskih sertifikata

Potpis ovlašćenog lica

Svojem potpisom odgovorno lice potvrđuje da je upoznato i da prihvata: uslove izdavanja i korišćenja kvalifikovanih elektronskih sertifikata

Obavezno priložiti:

1. Fotokopiju izvoda o registraciji privrednog subjekta (APR)
2. Fotokopiju lične karte odgovornog lica
3. Fotokopija lične karte ovlašćenog lica
4. Fotokopija OP obrasca

Mesto i datum

\_\_\_\_\_

M.P.

\_\_\_\_\_ Potpis zakonskog zastupnika

Matični broj privrednog subjekta

**Izdavanje sertifikata za ovlašćeno lice** Zahteva se:  sa čitačem  bez čitača

Ime i prezime

JMBG  Funkcija

Organizaciona jedinica

Poslovni e-mail  Mobilni tel.

Svojim potpisom ovlašćeno lice potvrđuje da je upoznato i da prihvata: uslove izdavanja i korišćenja kvalifikovanih elektronskih sertifikata

Potpis ovlašćenog lica

---

**Izdavanje sertifikata za ovlašćeno lice** Zahteva se:  sa čitačem  bez čitača

Ime i prezime

JMBG  Funkcija

Organizaciona jedinica

Poslovni e-mail  Mobilni tel.

Svojim potpisom ovlašćeno lice potvrđuje da je upoznato i da prihvata: uslove izdavanja i korišćenja kvalifikovanih elektronskih sertifikata

Potpis ovlašćenog lica

---

**Izdavanje sertifikata za ovlašćeno lice** Zahteva se:  sa čitačem  bez čitača

Ime i prezime

JMBG  Funkcija

Organizaciona jedinica

Poslovni e-mail  Mobilni tel.

Svojim potpisom ovlašćeno lice potvrđuje da je upoznato i da prihvata: uslove izdavanja i korišćenja kvalifikovanih elektronskih sertifikata

Potpis ovlašćenog lica

---

**Izdavanje sertifikata za ovlašćeno lice** Zahteva se:  sa čitačem  bez čitača

Ime i prezime

JMBG  Funkcija

Organizaciona jedinica

Poslovni e-mail  Mobilni tel.

Svojim potpisom ovlašćeno lice potvrđuje da je upoznato i da prihvata: uslove izdavanja i korišćenja kvalifikovanih elektronskih sertifikata

Potpis ovlašćenog lica

---

Obavezno priložiti kopiju lične karte za svakog ovlašćeno lice.

Mesto i datum \_\_\_\_\_

M.P.

Svojim potpisom odgovorno lice daje saglasnost za navedena ovlašćena lica na podnošenje zahteva za izdavanje kvalifikovanog elektronskog sertifikata.

Potpis zakonskog zastupnika \_\_\_\_\_

**Prilog 1 - Zahtev za izdavanje kvalifikovanog elektronskog sertifikata za privredne subjekte**

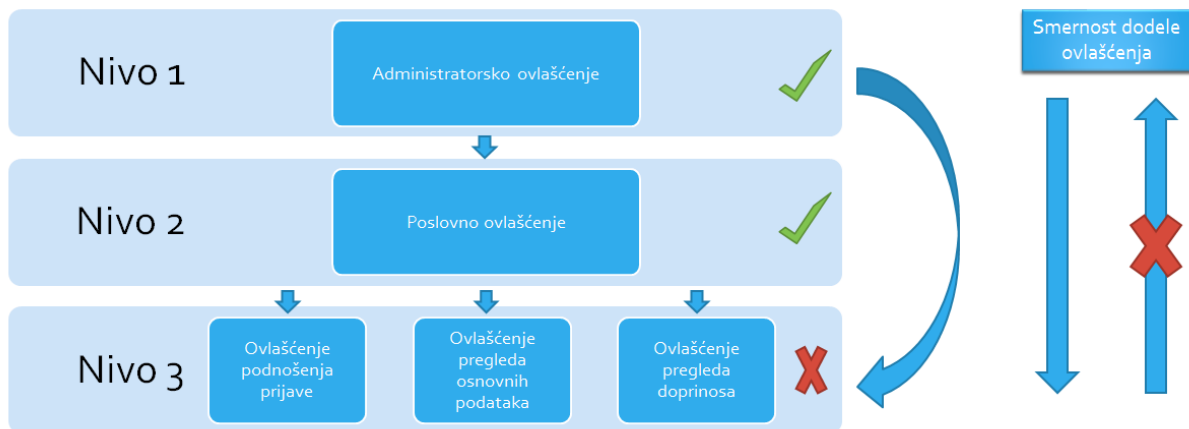
## 2. Ovlašćenja u sistemu Centralnog registra

### 2.1. Namena ovlašćenja u sistemu Centralnog registra

Ovlašćenje u sistemu Centralnog registra obaveznog socijalnog osiguranja predstavlja elektronski ugovor između davaoca ovlašćenja i ovlašćenog lica, kojim se ovlašćeno lice ovlašćuje da u ime i za račun davaoca ovlašćenja, preuzima određene radnje.

To praktično znači da Centralni registar dozvoljava da preslikate sistematizaciju radnih mesta u kontekstu ovlašćenja koju trenutno koristite u svojoj firmi i u sistem Centralnog registra.

### Ovlašćenja u sistemu Centralnog registra



- Ovlašćenje višeg prioriteta može dodeliti/opozvati ovlašćenje nižeg prioriteta
- Ovlašćenje nižeg prioriteta ne može dodeliti/opozvati ovlašćenje višeg prioriteta
- Dozvoljeno je dodeliti ovlašćenje istog nivoa (važi samo za Nivo 1 i Nivo 2)

Ovlašćenja u sistemu Centralnog registra podrazumevaju vršenje određenih radnji vezanih za:

- osnovni pregled podataka u bazi Centralnog registra,
- pregled doprinosa,
- podnošenje prijave na obavezno socijalno osiguranje,
- administratorska ovlašćenja,
- poslovna ovlašćenja.

Ona su organizovana u tri nivoa (kao na slici gore). Pravilo je da ovlašćenje višeg prioriteta može dodeljivati/ukidati ovlašćenja nižeg prioriteta, dok obrnuto nije moguće. Takođe je dozvoljeno da ovlašćenja Nivoa 1 i Nivoa 2 mogu dodeljivati ovlašćenja istog nivoa (dakle ovlašćenje Nivoa 1 može dodeliti novo ovlašćenje Nivoa 1 i ovlašćenje Nivoa 2 može dodeliti novo ovlašćenje Nivoa 2), dok ova funkcionalnost ne važi za ovlašćenja Nivoa 3. Detaljnije će biti opisano dalje u tekstu.



**Prvi nivo ovlašćenja** je najvišeg prioriteta i za njega je rezervirano administratorsko ovlašćenje. Ovo ovlašćenje dozvoljava dodelu/ukidanje novih administratorskih ovlašćenja, kao i dodelu/ukidanje svih drugih ovlašćenja u sistemu.

**Drugi nivo ovlašćenja** je rezervisan za poslovna ovlašćenja, koja su po prioritetu niža od administratorskih, a imaju veća prava od ovlašćenja na Nivou 3. Ovo ovlašćenje dozvoljava dodelu/ukidanje novih poslovnih ovlašćenja, kao i dodelu konkretnih - „radnih“ ovlašćenja: ovlašćenje za podnošenje prijave, ovlašćenje pregleda podataka, ovlašćenje pregleda doprinosa.

**Treći nivo ovlašćenja** su praktično ovlašćenja najnižeg prioriteta u hijerarhiji ovlašćenja i rezervirana su za konkretne akcije/poslove koje treba izvršavati u sistemu Centralnog registra. To su: ovlašćenje za podnošenje prijave, ovlašćenje pregleda podataka, ovlašćenje pregleda doprinosa.

**Napomena:** Svako ovlašćeno lice u sistemu Centralnog registra **mora** da poseduje kvalifikovani elektronski sertifikat, kao preduslov za rad na portalu Centralnog registra.

## 2.2. Način dodele ovlašćenja

Dodela ovlašćenja u sistemu Centralnog registra se vrši na dva načina:

- **Elektronskim putem na Portalu Centralnog registra** – ako je zakonski zastupnik korisnika upisan u Agenciji za privredne registre (u daljem tekstu: APR), postupak dodele ovlašćenja elektronskim putem je detaljno opisan u korisničkom uputstvu,
- **Papirnim putem** – ako zakonski zastupnik korisnika nije registrovan u APR, već u nekom drugom organu za registraciju, zbog čega nije moguće da Centralni registar automatski proveri tu činjenicu elektronskim putem, pri čemu je potrebno preuzeti obrazac dodele ovlašćenja sa sajta Centralnog registra i popuniti ga podacima koji se u njemu traže. Ovako popunjen obrazac je potrebno potpisati, pečatirati i zajedno sa dokazima poslati poštom u Centralni registar, nakon čega će se izvršiti provere unetih podataka i ukoliko je sve u redu, Centralni registar će na osnovu tog obrasca dodeliti željena ovlašćenja.

## 2.3. Objašnjenje postupka registracije i dodele ovlašćenja

Prilikom registracije obveznika plaćanja doprinosa na sistem Centralnog registra razlikujemo dva slučaja, obveznike koji su registrovani u APR-u i one čija je registracija izvršena u nekom drugom registracionom telu (npr. Privredni sud).

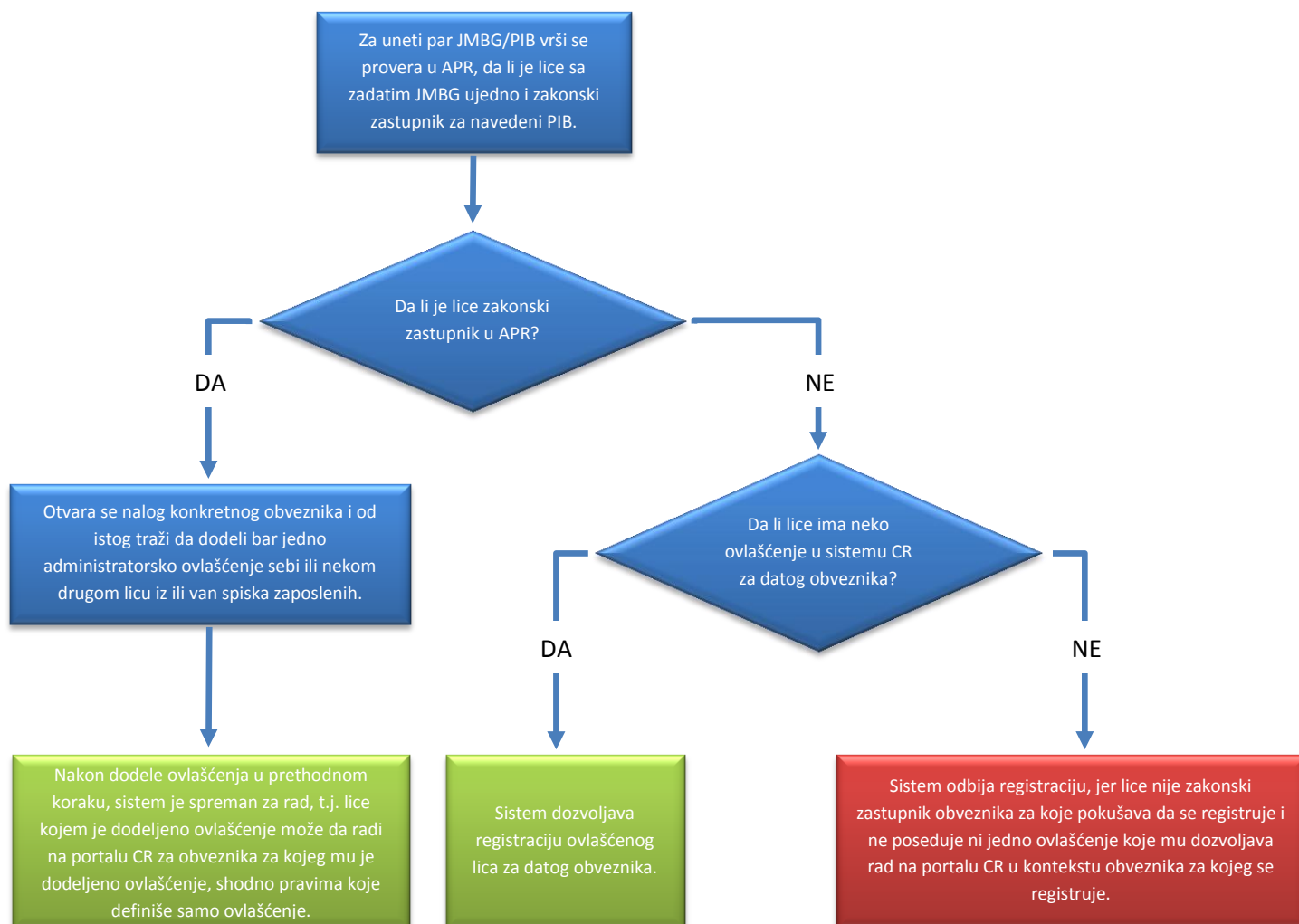
**Opšti scenario** - Sam proces registracije na Portalu Centralnog registra započinje unosom PIB-a u registracionu formu na portalu kao što je u korisničkom uputstvu opisano. U tom trenutku se sa kvalifikovanog elektronskog sertifikata uzima identifikator lica (JMBG) i par PIB/JMBG se šalje web servisom u APR gde se vrši provera da li je dati JMBG upisan kao zakonski zastupnik za navedeni PIB.

Ukoliko jeste, korisniku se otvara Portal Centralnog registra i isti je dužan da dodeli barem jedno administratorsko ovlašćenje sebi ili nekom drugom licu sa ili van spiska zaposlenih (postupak je detaljno opisan u korisničkom uputstvu). Nakon dodele administratorskog ovlašćenja, korisnik će pri sledećoj prijavi na Portal Centralnog registra moći da se uloguje za rad kod datog obveznika.

Ukoliko korisnik nije zakonski zastupnik za navedeni PIB, dalje se vrši provera da li se dati korisnik prijavljuje kao ovlašćeno lice koje ima dodeljeno neko ovlašćenje. U ovoj situaciji korisnik je mogao da dobije ovlašćenje ili elektronskim putem od već ovlašćenog lica ili na osnovu papirnog obrasca.

Ukoliko korisnik nema dodeljeno ni jedno ovlašćenje (a pri tom nije zakonski zastupnik), sistem će odbiti registraciju korisnika uz odgovarajuću poruku, jer korisnik nije ni zakonski zastupnik, niti ima ovlašćenje za rad kod navedenog obveznika, što implicira da nema nikakva prava da radi za navedenog obveznika.

Ukoliko korisnik nije zakonski zastupnik, ali ima dodeljeno ovlašćenje, sistem će dozvoliti registraciju korisnika za rad kod navedenog obveznika shodno dodeljenim ovlašćenjima.



#### 2.4. Primer dodele ovlašćenja za fiktivnu firmu „Firma Test“

Firma Test ima 500 zaposlenih i sa generalnom sistematizacijom radnih mesta kao na slici:



Direktor Đorđe želi da se registruje na portalu Centralnog registra za svoju firmu „Firma Test“ (uzećemo da je firma registrovana u APR). Ukoliko je Đorđe zakonski zastupnik u APR, sistem CR će u postupku registracije to detektovati i dozvoliti Đorđu da dodeli sebi ili nekom drugom licu administratorsko ovlašćenja za rad na portalu Centralnog registra. Ukoliko Đorđe ne želi da se bavi bilo kakvim poslovima na portalu Centralnog registra, on će dodeliti administratorsko ovlašćenje Peri Periću, načelniku kadrovske službe, kako bi Pera organizovao ljude (vršio dalju dodelu ovlašćenja) shodno njihovom opisu radnog mesta. Takođe direktor Đorđe je mogao da dodeli i Miki Mikiću, načelniku finansijske službe administratorsko ovlašćenje, kako bi i Mika organizovao ljude (vršio dalju dodelu ovlašćenja) shodno njihovom opisu radnog mesta.

Naravno, Đorđe je mogao da dodeli samo sebi administratorsko ovlašćenje i da vrši dalju dodelu ovlašćenja lično ili je mogao da dodeli samo jedno administratorsko ovlašćenje npr. Peri, koji će u ime direktora dalje dodeliti administratorsko ovlašćenje Miki. Kako poseduju administratorska ovlašćenja (isto važi i za poslovno), načelnici svojih sektora sada mogu dalje da organizuju zaposlene (Primer: načelnik kadrovske službe Pera može zaposlenom Marku da dodeli ovlašćenje za pregled podataka, a zaposlenom Ivanu, ovlašćenje za podnošenje prijave i ovlašćenje za pregled podataka. Isto tako, npr. načelnik finansijske službe Mika može da dodeli ovlašćenje za pregled podataka o doprinosima zaposlenom Žiki).

Ukoliko „Firma Test“ nije registrovana u APR, već u nekom drugom registru nadležnom za registraciju, direktor Đorđe kao zakonski zastupnik treba da popuni papirni obrazac dodele ovlašćenja i da ga zajedno

sa dokazima dostavi Centralnom registru. Nakon provere podataka koji su uneti u obrazac, Centralni registar će dodeliti ovlašćenja licima navedenim u datom obrascu i shodno navedenim ovlašćenjima obavestiće direktora Đorđa o tome. Sledeći korak je da se svako lice navedeno u podnetom obrascu registruje za rad u „Firmi Test“ (način registracije je opisan u korisničkom uputstvu). Nakon registracije, ovlašćena lica mogu da rade na portalu Centralnog registra za „Firmu Test“ shodno dodeljenim ovlašćenjima.

### **Dodatna uputstva i pojašnjenja**

- Svako ovlašćeno lice mora posedovati kvalifikovani elektronski sertifikat.
- Zakonski zastupnik ne mora da poseduje kvalifikovani elektronski sertifikat kako bi dodelio ovlašćenja. Dovoljno je da popuni obrazac dodele ovlašćenja i ovlasti jedno lice kojem će dodeliti administratorsko ovlašćenje. To ovlašćeno lice će dalje vršiti dodelu/ukidanje ovlašćenja na Portalu Centralnog registra shodno potrebama firme.
- Obveznici plaćanja doprinosa koji se ne registruju u APR je potrebno da popune papirni obrazac za dodelu ovlašćenja i da taj obrazac koji mora biti potpisan i pečatiran i zajedno sa dokazima (rešenje o registraciji nadležnog organa, kopija ličnog identifikacionog dokumenta zakonskog zastupnika i dokument o dodeli ovlašćenja) pošalju u Centralni registar, koji će izvršiti proveru unetih podataka i u zavisnosti od provera dodeliti ovlašćenja.
- Ukoliko lice poseduje kvalifikovani elektronski sertifikat i pored toga može poslati papirni obrazac za dodelu ovlašćenja. Ovo naravno nije preporuka, jer je dodela ovlašćenja vrlo jednostavna putem portala Centralnog registra.
- Svako ovlašćenje dodeljeno elektronskim putem se digitalno potpisuje i čuva u bazi Centralnog registra kao dokaz da je ovlašćenje dodeljeno.
- Ukoliko se promeni zakonski zastupnik, nije potrebno ukidati sva dodeljena ovlašćenja, već samo eventualno dodeliti ovlašćenja (nije obavezno) novom zakonskom zastupniku.
- Ukoliko je zakonski zastupnik firme stranac, kako sertifikaciona tela ne izdaju sertifikate za strane državljane, u ovom slučaju je potrebno dostaviti papirni obrazac dodele ovlašćenja u Centralni registar, na kojem će se naći ovlašćeno lice (državljanin Republike Srbije) kojeg je strani zakonski zastupnik ovlastio da za njega vrši određene radnje u sistemu Centralnog registra.
- Ukoliko postoje ograničenja supotpisom, odnosno kada obveznika zastupa više zakonskih zastupnika, potrebno je obrazac ovlašćenja predati isključivo u papirnoj formi.